

VÁLOGATÁS A SZERZŐI JOGI SZAKÉRTŐ TESTÜLET SZAKVÉLEMÉNYEIBŐL

SZOFTVEREK FORRÁSKÓDJÁNAK SZERZŐI JOGI, ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉSE

SZJSZT-15/2017

I. A megkeresés és a kérdések

A törvényszék a felperes és az X Szolgáltató és Tanácsadó Kft. alperes ellen szerzői jogi jogsértés megállapítása iránti perében az alábbi kérdések megválaszolását kérte.

1. *A felperes forráskódjának egyéni, eredeti jellege megállapítható-e?*
2. *A rendelkezésre bocsátott szoftverek (forráskódok) szerzői jogi következtetések levonásához szükséges mélységben összevethetők-e, amennyiben igen, úgy nyilatkozzon: az alperes saját forráskódját a felperes forráskódjának szolgai másolásával hozta-e létre?*
3. *Az alperes, illetve a felperes által kialakított rendszer milyen feladatot lát el, a két számítógépiprogram-alkotás hasonló vagy azonos funkcionalitással rendelkezik-e, ha igen, akkor ebből levonható-e szerzői jogi következtetés?*
4. *A jelenleg a weboldal programkódjaként elérhető forráskód elegendő-e az oldal futtatásához, azonos-e a felperes programkódjával, illetve az eredetihez képest változott-e a funkcionalitása az oldalnak. Amennyiben van azonosság az alperes oldalának programkódja és a felperes által csatolt programkód között, akkor az hány százaléknak tekinthető, az esetleges alperesi kódok egyéni, eredeti megoldásnak tekinthetők-e, vagy a szakmai szokások szerint bevett megoldások?*
5. *A keresetlevélben a felperes által hivatkozott alkotásokat az alperes által a weboldal kódjaként használt alkotások hány százalékban tartalmazzák?*
6. *Minek a megjelenítésére szolgálnak az esetlegesen azonos kódok?*
7. *A felperes által csatolt kódsorból az adott oldal működéséhez hány függvény szükséges? A felperes keresetében megjelölt oldalak használják-e valamennyi függvényt, amely a kódokon szerepel? Az ilyen oldalaknál milyen arányt képvisel a szerveroldal a kliensoldalhoz képest, a felperes által csatolt forráskód a szerveroldal, a kliensoldal vagy mindkettő?*
8. *Megállapítható-e, hogy az azonos üzleti logika miatt a kifejlesztett funkciók átfedik egymást, azonban a forráskód, az adatrétegekben tárolt adatok és alkalmazott adatszerkezetek eltérőek-e?*

II. A csatolt dokumentumok

A kérdések alapjául a megkereső bíróság az alábbi dokumentumokat jelölte meg, illetve az eljáró tanács részére rendelkezésre állt a perirat egésze.

- Közjegyzői tanúsítvány és az ahhoz csatolt felperesi és alperesi weboldalokról lementett fájlok digitális hordozón, továbbá a felperesi fájlok kinyomtatott formában.

Az eljárás során a megkereső bíróság a felperes által közjegyzői tanúsítványban rögzített fájlok tartalmát digitálisan elérhető formában is rendelkezésre bocsátotta. A megkereső bíróság az alperes által benyújtott forráskódokat nem vizsgálta, mert azok rögzítésének időpontja hitelesen nem volt megállapítható.

Az eljáró tanács a további vizsgálatok során a fenti fájlokra mint *functions.js*, *autoselect.js*, *style.css* illetve *functions.php?*... hivatkozik.

III. A tényállás

A fenti megkeresés és a rendelkezésre bocsátott dokumentumok, információk alapján az eljáró tanács az alábbi tényállást állapította meg:

- a) 2015-ben a megyei önkormányzat megbízta az alperest a weboldal kifejlesztésével.
- b) A felperes állítása szerint az alperes a fenti weboldal kifejlesztéséhez felhasználta a felperes weboldalainak forráskódját.
- c) A per – és így az eljáró tanács vizsgálatának – tárgyává tett Javascript kódok jelentős részben a jQuery függvénykönyvtárra épülnek, a megjelenítésért pedig a Bootstrap front-end keretrendszer és annak megjelenítésre vonatkozó módosításai felelnek.
- d) A felperes állítása szerint az alperes részére engedélyt a felhasználásra nem adott.
- e) A felperes kérésére az alperes a kifogásolt forráskódokat saját rendszeréből eltávolította.
- f) Az alperes egyben vitatja a felperesi kereset jogalapját. Álláspontja szerint a felperes nyílt forráskódú, szabad szoftvereket használt fel, amelyek szabadon használhatók, másolhatók és terjeszthetők. Az alperes állítása szerint a weboldal saját fejlesztése, és ahhoz – akárcsak a felperes – szabadon elérhető és szabadon felhasználható forráskódokat használt fel.

IV. A Szerzői Jogi Szakértő Testület eljárásának jogszabályi alapja

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 1. §-a szerint a Szerzői Jogi Szakértő Testület (a továbbiakban: SZJSZT) az Szjt. 101. § (1) és (3) bekezdésében megjelölt ügyekben szakértői véleményt ad bírósági vagy hatósági megkeresés vagy megbízás alapján. E rendelet alkalmazásában szerzői jogi jogvitás ügy az Szjt.-ben szabályozott szerzői, szomszédos és adatbázis-előállítói jogok ér-

vényesítésével összefüggő bármely jogvita. E rendelet alkalmazásában a felhasználási jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésnek számít az Sztj.-ben szabályozott vagyoni jog gyakorlásával kapcsolatos kérdés.

A SZJSZT a jelen megkeresésben szereplő tények és a rendelkezésére bocsátott iratanyag alapján jár el, egyéb tények, körülmények fennállását nem vizsgálja, kutatást nem folytat le szakvéleménye elkészítésekor és a szerződésekben és a megkeresésben hivatkozott szoftverek és rendszerek nem álltak rendelkezésére, azokat nem ismeri, és nem vizsgálta meg, vizsgálata a bíróság és a bíróság felhívására a felperes által csatolt, leírt kódokra és digitális fájlokra vonatkozott.

V. Az eljáró tanács szakvéleménye

Az eljáró tanács a megkereső bíróság által feltett kérdések konkrét megválaszolása előtt bevezető megállapítások keretében elemzi a nyílt forráskódú jQuery- és Bootstrap-licenc az ügy szempontjából releváns kérdéseit, a szoftverek funkcionalitásával és a szoftverek tárgyát képező kódokkal kapcsolatos releváns szerzői jogi kérdéseket, illetve kitér az elvégzett szakértői vizsgálat logikájára és főbb megállapításaira, majd a szakvélemény végén egyenként ad konkrét választ a megkereső bíróság által feltett kérdésekre.

Az eljáró tanács a vizsgálatokat a felperes által benyújtott, közjegyző által jegyzőkönyvbe mentett, és mind papíron, mind digitálisan csatolt forrásfájlok alapján végezte. A közjegyzői tanúsítvány alapján ezek a mentések a 2016. április 11-i állapotokat tükrözik.

1. Bevezető megállapítások

jQuery- és Bootstrap-licencelés

Az alperesi ellenkérelemnek a nyílt forráskódú szoftverek felhasználásával kapcsolatos megállapításaival összefüggésben az eljáró tanács először is tisztázni kívánja a jQuery szoftver és a Bootstrap front-end keretrendszer alapvető licencelési kérdéseit.

Mind a jQuery, mind a Bootstrap az MIT-licenccel használható fel. Ennek a „megengedő” licencnek a sajátossága a fejlesztőknek biztosított nagy szabadság. A szoftverfejlesztők az MIT-licencű szoftvert átdolgozhatják, megváltoztathatják, egyetlen lényeges kikötés az ún. copyright notice megtartása.

Az eljáró tanács a felperesi forrásfájlok vizsgálatával arra a megállapításra jutott, hogy a felperes egyik fenti szoftver forráskódját sem változtatta meg, ezeket a programalkotásokat nem dolgozta át. A tanács által hozzáférhető információk alapján azokat az ún. CDN rendszerből hivatkozta, ahol ezeknek a szoftvereknek a könnyen és gyorsan letölthető változatait tárolják.

Mi a vizsgált kódok funkcionalitása?

A csatolt fájlokból a rendszer(ek) egészére nem vonható le következtetés, a forrásfájlok funkcionalitását pedig kizárólag az azokban található forráskód alapján volt módja az eljáró tanácsnak megállapítani.

A csatolmányok szerint az alábbi funkcionalitások ismerhetők fel:

- *functions.js*: vegyes funkciókat betöltő függvényeket tartalmazó forrásfájl (mezőformázás, képernyőfotó-készítés, legördülő menü kezelése, felugró ablak kezelése stb.);
- *autoselect.js*: keresőmezőbe írt keresőkifejezés alapján tölt le listát szerveroldalról;
- *style.css*: az oldal vizuális megjelenítéséért (színek, elrendezés) felelős stíluslap;
- *functions.php?...*: lista a mögöttes adatbázisban tárolt elemekről (feltételezhetően felhasználók listája), *nem forráskód*.

A funkciók okozzák a forráskódok egyezőségét vagy a másolást?

Általánosan elmondható, hogy azonos funkciók önmagukban nem okozzák szükségszerűen a forráskódok egyezőségét, az azokat megvalósító forráskódok megírására – a rendszer egészére értve – a programozóknak általában több lehetőségük is van. A csatolt forráskódok alapján azonban megállapítható, hogy az alperes forráskódja a felperes forráskódjának másolata, annak részleges átdolgozása.

A negyedik, *functions.php?...* fájl kimenete ebből a szempontból nem értelmezhető, mert adatlistát tartalmaz, ez forráskódnak (vagy a szoftver más kifejezési formájának) nem minősül.

Van a felperesi kódnak egyéni, eredeti jellege?

Részben igen. A rendelkezésre bocsátott négy fájlból három forráskódi, ezekben az egyéni, eredeti jelleg az alábbi arányban található meg:

- *functions.js*: 48%,
- *autoselect.js*: 47%,
- *style.css*: 100%.

Bizonyos esetekben a felperesi forráskód egyes részei tekintetében az eredeti, más esetekben pedig az egyéni jelleg hiányzik. Hiányzik az *eredeti* jelleg, amikor a felperes azt más helyről (például internetes példatárból) másolta át. Más kódrész tekintetében hiányzik az *egyéni* jelleg, amikor is a felperes forráskódjában semmilyen egyéni megoldás nem lelhető fel, hanem az adott kódrész az általánosan bevett szoftverfejlesztői szokásoknak, stílusnak, jQuery-elvárásoknak megfelelően lett megírva.

A negyedik csatolmány (*function.php?...*) adatok listáját tartalmazza. Az Európai Bíróság C-406/10-es döntése szerint a „program bizonyos funkcióinak a használata céljából alkal-

mazott programnyelv és adatfájlformátum nem minősül e program kifejezési formájának, és ekként nem részesül ezen irányelv értelmében a számítógépi programok szerzői jogi védelmében”. Az adatszerkezet (tehát az egyes elemek tulajdonságai, mezői) továbbá nem rendelkezik olyan egyéni, eredeti jelleggel, hogy az alapján más típusú szerzői jogi oltalomban részesülhetne.

Hány százalékban vett át az alperes a felperestől egyéni, eredeti jellegű forráskódot?

A rendelkezésre bocsátott négy fájlból három forráskódi, így akárcsak az előző pontban, itt is csak erre a háromra adható meg az átvétel mértéke az alperesi fájlokban belül:

- *functions.js*: 18%,
- *autoselect.js*: 29%,
- *style.css*: 89%.

Az eljáró tanács a fenti százalékos arányokat az alperesi fájlokban meglévő kódsorok és az azok között fellelhető felperesi kódsorok számaránya alapján határozta meg.

2. A konkrét kérdésekre adott konkrét válaszok

Ad 1: A felperes forráskódjának egyéni, eredeti jellege megállapítható-e?

A felperesi forráskód egyéni, eredeti jellege a vizsgálat tárgyát képező egyes forráskódi fájlok esetén az alábbi arányban állapítható meg:

- *functions.js*: 48%,
- *autoselect.js*: 47%,
- *style.css*: 100%.

A negyedik csatolmány (*functions.php?*...) esetén nem egyéni, eredeti szoftverforráskódról, hanem adatlistáról (feltételezhetően felhasználók listájáról) van szó.

Ad 2: A rendelkezésre bocsátott szoftverek (forráskódok) szerzői jogi következtetések levonásához szükséges mélységben összevethetők-e, amennyiben igen, úgy nyilatkozzon: az alperes saját forráskódját a felperes forráskódjának szolgai másolásával hozta-e létre?

Igen, szerzői jogi következtetések levonásához a fájlok elégségesek, azonban kizárólag a csatolt fájlokra és nem a teljes rendszer egészére. A vizsgált forrásfájlok alapján megállapítható, hogy az alperes a saját forráskódját részben az alperes forráskódjának lemásolásával és annak átdolgozásával hozta létre. Szolgai másolásról azért nem beszélhetünk, mert bizonyos részeket kihagyott, bizonyos részeket a felperes saját maga írt, illetve bizonyos részeket módosított. Ezeket az arányokat az eljáró tanács a szakvéleményében a későbbiekben meg fogja határozni.

Ad 3: Az alperes, illetve a felperes által kialakított rendszer milyen feladatot lát el, a két számítógépi program-alkotás hasonló vagy azonos funkcionalitással rendelkezik-e, ha igen, akkor ebből levonható-e szerzői jogi következtetés?

A rendszerek teljes körű funkcionalitásáról a tanács a négy forrásfájl ismeretében nem tud állást foglalni.

A csatolt négy fájl (három forráskód és egy adatlista) tekintetében azonban kijelenthető, hogy azok nemcsak azonos funkcionalitást látnak el, hanem az alperesi forráskód jelentős részben a felperesi forráskódon alapul.

Ad 4: Jelenleg a weboldal programkódjaként elérhető forráskód elegendő-e az oldal futtatásához, azonos-e a felperes programkódjával, illetve az eredetihez képest változott-e a funkcionalitása az oldalnak. Amennyiben van azonosság az alperes oldalának programkódja és a felperes által csatolt programkód között, akkor az hány százaléknak tekinthető, az esetleges alperesi kódok egyéni, eredeti megoldásnak tekinthetők-e, vagy a szakmai szokások szerint bevett megoldások?

Az eljáró tanács ismételten csak a három forrásfájl vonatkozásában tudja a feltett kérdést megválaszolni.

A csatolt forráskódok nem elegendők az oldal futtatásához, a csatolt fájlok alapján az alperes forráskódja jelentős részben azonos a felperes forráskódjaival (de nem szükségszerűen igaz ez a teljes rendszer teljes forráskódjára).

A csatolt fájlok alapján nem állapítható meg, hogy az oldal funkcionalitása mennyiben változott.

Mint a kirendelő végzésből is kitűnik, a felperes kérésére az alperes a másolt forráskódok nagy részét lecserélte, így az eljáró tanács a jelen szakértői vizsgálat időpontjában elérhető weboldalak forráskódját már nem vizsgálta.

Az alperes által átvett, és egyéni, eredeti jelleggel rendelkező felperesi forráskódok aránya az alperesi forráskódon belül az alábbi:

- *functions.js*: 18%,
- *autoselect.js*: 29%,
- *style.css*: 89%.

Ad 5: A keresetlevélben a felperes által hivatkozott alkotásokat az alperes által a weboldal kódjaként használt alkotások hány százalékban tartalmazzák?

A kérdést az eljáró tanács a 4. kérdésre adott válaszában már megválaszolta.

Ad 6: Minek a megjelenítésére szolgálnak az esetlegesen azonos kódok?

A csatolt forrásfájlokban található, mindkét rendszerben azonos forráskódok változatos feladatokat látnak el, úgymint adatlisták lekérése a szerverről, szűrés, legördülő menük kezelése, beviteli mező formázása, illetve a .css fájl esetében az oldal megjelenéséért (színek, elrendezés) felelnek.

Ad 7: A felperes által csatolt kódsorból az adott oldal működéséhez hány függvény szükséges? A felperes keresetében megjelölt oldalak használják-e valamennyi függvényt, amely a kódokon szerepel? Az ilyen oldalaknál milyen arányt képvisel a szerveroldal a kliensoldalhoz képest, a felperes által csatolt forráskód a szerveroldal, a kliensoldal vagy mindkettő?

A csatolt forrásfájlok nem elegendőek-e kérdésen belül az első két alkérdés megválaszolására, mert a csatolt forrásfájlok kizárólag a függvényeket tartalmazzák, és nem azok rendszeren belüli ún. meghívási pontjait.

A harmadik alkérdés a szerver- és kliensoldal arányára vonatkozik. Ilyen arány általánosságban sem állapítható meg, ezt esetről esetre döntően befolyásolja nem csak a felhasznált technológia, de a megvalósítandó részletfunkciók és a szoftverfejlesztők módszertana is.

Ad 8: Megállapítható-e, hogy az azonos üzleti logika miatt a kifejlesztett funkciók átfedik egymást, azonban a forráskód, az adatrétegekben tárolt adatok és alkalmazott adatszerkezetek eltérőek-e?

Fentiekből adódóan a csatolt forrásfájlok tekintetében nemcsak a funkciók, de a forráskódok is jelentős mértékben azonosak (a forráskódok azonosságából következik a funkciók azonossága, fordítva azonban ez már nem lenne feltétlenül igaz, a szerzői jog pedig nem a szoftver funkcionalitását, hanem a forráskódi megfogalmazást védi).

Az eljáró tanács feltételezi, hogy az „adatrétegekben tárolt adatok” és „alkalmazott adatszerkezetek” utalás a negyedik csatolmányban található adatlistára vonatkozik. Az azonos forráskódok meghatározták azt is, hogy az adatlista milyen szerkezetű legyen.

*Dr. Sár Csaba, a tanács elnöke
Dr. Horváth Katalin, a tanács előadó tagja
Dr. Somkutas Péter, a tanács szavazó tagja*

* * *